

XXIX Mäntän kuvataideviikoilla kieltäydytään läpi kesän. Luvassa on vapaata keskustelua, ohjattuja dialogeja, erityisiä opastuksia, kokemukseen pohjaavaa kirjoitusta sekä kesäteatteria muutosvastarinnasta.

XXIX Mäntän kuvataideviikkojen kesän 2025 ohjelma on julkistettu. Yhteensä noin 70 näyttelyyn osallistuvan taiteilijan teosten rinnalla, lomassa ja äärellä koetaan taiteellista moniottelua, johon myös yleisöllä on mahdollisuus osallistua.

– Kuratointi on toimenkuvana hyvin häilyvä. Mukaan kutsutut kanssakuraattorit soveltavat kuratoinnin käytäntöjä tyystin eri tavoin omaan toimintaansa. Kanssakuraattorien työn kautta voimme pohtia, mitä kaikkea voi – ja tulisi – kuratoida. Kuvataideviikoilla kuratoituihin asioihin liitettiin – ei pelkästään taidetta – vaan myös tutkimusta, taidekirjoitusta, pedagogiikkaa ja taiteen parissa tehtävää yleisötyötä, kuraattori Krister Gråhn perustelee.

– Näyttely on koottu EI-teeman ympärille. Suomen kielessä kieltosana on verbi, joka myös taipuu: en, et, ei, emme, ette, eivät. Sillä on myös käskymuoto: älä. EI on siis aktiivista tekemistä ja se liittyy vahvasti mielipiteen ilmaisuun. Taide on usein kantaottavaa, ja näin ollen erilaiset mahdollisuudet sen synnyttämien kokemusten ja tunteiden käsittelyyn ja jakamiseen ovat luonnollinen osa näyttelyä, Gråhn jatkaa.

– Nykyisin korostetaan taiteen hyvinvointivaikutuksia, mutta toivoisin, että vaikutukset voisivat olla pitkäkestoisempia, ja että ne voisivat luoda muutosta ja kestävyyttä pidemmällä aikavälillä. Kulttuurin ei kuulu tarjota vain hetken helpotusta arkeen, vaan osallistua kokonaisvaltaisemmin hyvinvoinnin luomiseen, Gråhn summaa.

Tapahtumalliset kanssakuratointiprosessit

Yhdeksästä kanssakuratointiprosessista kolme keskittyy eri tavoin yleisön kanssa kommunikointiin.

Taidehistorioitsija **Kaija Kaitavuoren** osuus jakautuu kolmeen osaan. Kaitavuoren teksti *Museomagiaa* on osa Pekilon näyttelyä. Teksti käsittelee esineiden ja asioiden siirtymistä kategoriasta toiseen paikan, ajan ja ympäristön vaihdellessa. Kaitavuoren kokoama ohjelma jatkaa pohdintaa siitä, miten asiat muuttuvat taiteeksi ja miten jaottelu taiteen ja ei-taiteen välillä syntyy. Kaitavuorelle avainkysymys ei ole, *mitä* taide on, vaan *miten* taide on.

Mänttä taideteoksena haastaa mänttä-vilppulalaiset tarkastelemaan omaa elämäänsä taiteena. Kuka tahansa voi osallistua ja rajata annettujen ohjeiden mukaan jonkin osan arjestaan taiteeksi. Miten elämä muuttuu, millaisia oivalluksia syntyy? Toteutuksia kerätään ja jaetaan Kuvataideviikkojen ja Mänttä-Vilppulan kaupungin somekanavilla. Innoituksena voi käyttää näyttelytila Pekilon Tapiionsaliin koottua **Nettiarkistoa**, johon on kerätty esimerkkejä taiteilijoiden projekteista, joissa erilaiset arjen toimet muuttuvat taiteeksi. Kokonaisuudesta muodostuu kesän aikana kollektiivinen taideteos.

Violon d'Ingres / Ingresin viulu puolestaan kutsuu mukaan taiteilijoita, joilla on taiteen tekemisen lisäksi jokin toinen aktiivinen toiminta-alue tai työ. Ranskalainen maalari **Jean-Auguste-Dominique Ingres** oli paitsi kuuluisa maalari myös taitava viulisti. Sanonta Ingresin viulu on jäänyt kuvaamaan sekä rakasta harrastusta että muuten päätoimen ohella korkealle kehitettyä taitoa. Kaija Kaitavuori kutsui mukaan taiteilijoita tuomaan kuvataideviikoille tuon toisen (ammatti)taitonsa, ja keskustelemaan siitä, miten he näkevät näiden eri alueiden aktiveettiensa suhteutuvan toisiinsa.

Taidesoppaa! tarjoaa kokoontumisia, keskustelua ja keittoa Pekilon vanhassa valvomossa. Keskustelemassa ovat Ingresin viulun taiteilijat, mänttäläiset toimijat sekä yleisö. Kaija Kaitavuoren mukaan kutsumat taiteilijat ovat **Eeva-Mari Haikala, Jaakko Rustanius ja Pia Lindman**.

EI-taideopastukset. Kuraattori ja väitöskirjatutkija **Sanna Karimäki-Nuutinen** on suunnitellut Kuvataideviikkojen ohjelmaan opastusten sarjan. Opastus on yleisötyön ja taidepedagogiikan vakiintunut kivijalka ja käsikirjoituksen laatiminen opastuksille on oma asiantuntemuksen osa-alueensa. Opaskierrosta koostettaessa näyttelystä muodostetaan narratiivi, jossa vedetään yhteyksiä teosten välille, korostetaan ja rajataan pois. Yleisesittelyinä opastukset eivät siis ole neutraaleja.

EI-opastukset tuovat esiin oppaan valinnat ja hänen erityisen näkökulmansa. Tällä tavoin EI-opastukset korostavat ja kutsuvat pohtimaan taiteeseen nivoutunutta poliittisuutta. Karimäki-Nuutinen on kutsunut oppaiksi taiteilijoita ja luovia tekijöitä, jotka rajaavat näkökulman vammaisuuteen, esteettömyyteen, kieltäytymiseen tai ihmisen ja muiden lajien yhteistyöhön. Opastukset korostavat elämän monimuotoisuutta ja sen vaalimisen tärkeyttä. Millaisia näkökulmia yhteiskunnassa tulisi korostaa ekososiaalisesti kestävämmän tulevaisuuden rakentamiseksi? Opastusten tekijät ovat **Markku Haanpää**, **Riikka Leinonen** sekä työpari **Outimaija Hakala** ja **Snejka**.

Lupiinilaboratorio on kuvataiteilija ja taidekasvattaja **Hanna Rantalan** ohjaama työpajakokonaisuus, jonka lähtökohtana on haitalliseksi vieraslajiksi luokiteltu, ja tien pientareilla voimakkaasti leviävä, komealupiini (*Lupinus polyphyllus*). Kokonaisuus rakentuu kolmesta osasta. Ensimmäisessä osassa Rantala kutsuu ihmiset koolle niittämään lupiineja talkoovoimin. Toisessa osassa näyttelyvieraat pääsevät kokeilemaan mustemaalausta lupiinista uutetulla pigmentillä. Kolmannessa vaiheessa Rantala ohjaa Lupiinidialogeja, joissa jaetaan ajatuksia luonnon monimuotoisuudesta, ihmisen vastuusta, vieraslajisuudesta, kotoperäisyydestä sekä kauneudesta ja haitallisuudesta.

Kuvataideviikkojen näyttelytila Pekilon lisäksi kesällä 2025 tapahtuu myös muualla.

Väinölän kesäteatteri – Sirkus Lystikus. Ihmisyyden tunnustajat -yhteisön kesäteatterin uusi näytelmä *Sirkus Lystikus* saa ensi-iltansa heinäkuussa. Kesäteatteri on tarjoillut elämänmakuisia ja kantaaottavia tarinoita jo vuodesta 1982. Yhteisön jäsen **Satulia Saarilehdon** ja kuvataiteilija **Paula Tellan** johdolla syntynyt tragikomediala kertoo sirkusyhteisöstä, valinnan vaikeudesta, luopumisesta ja irtipäästämisestä. Esitykset muutoksen tuomasta vastarinnasta ja paluusta uuteen alkuun nähdään 13.7.-10.8.2025. Ensi-illan yhteydessä avautuu myös Sampolan yhteisön osuus **Aseeton Suomi** -näyttelystä.

Kesäteatterin työryhmä: **Satulia Saarilehto, Paula Tella, Päivi Aikioniemi, Eija Husso, Outi Jaakkola, Paula Jaakkola, Jarkko Kotakorpi, Liina Makkonen, Liisa Mankinen, Jouni Marjanen, Heli Peltola, Joonas Peltola, Riitta Pietilä, Jari Ronkainen, Jussi Saarilehto, Merja Saarilehto, Ulla Silván ja Reija Tähtinen.**

Näyttelykatalogi 2.0 Runoilija ja kuvataidekriitikko **Raisa Jäntti** kirjoittaa perinteisen painetun katalogin sijaan päivittäisiä postauksia Kuvataideviikkojen somekanaville. Jäntti pohjaa kirjoituksensa omaan kokemukseensa – yhden näyttelyvieraan näkökulmaan – ja avaa yksittäisiä teoksia ja niiden muodostamaa kokonaisuutta. Yhteen kootut tekstit julkaistaan syksyllä verkkojulkaisuna Kuvataideviikkojen kotisivuilla. Painettu näyttelykatalogi toteutetaan **Ei-antologiana**, johon kootaan Kuvataideviikkojen teemaan liittyviä tekstejä eri kirjoittajilta ja kanssakuraattoreilta.

XXIX Mäntän kuvataideviikot on avoinna joka päivä 15.6. – 31.8.2025 klo 10.00-18.00.

Lisätietoa

Krister Gråhn, kuraattori
040 764 9847
krister@kristergrahn.com

Sampsa Virkajärvi, toiminnanjohtaja,
044 259 9194
toiminnanjohtaja@kuvataideviikot.fi

www.kuvataideviikot.fi / www.facebook.com/kuvataideviikot / www.instagram.com/kuvataideviikot